

**Tjänsteutlåtande, information**  
**Styrelsehandling nr. 18**  
Utfärdat 2024-09-11  
Diarienummer 2024-00258

Handläggare  
Nina Jacobsson Stålheim  
Telefon: 031-7737555  
E-post: nina.jacobssonstalheim@framtiden.se

## Uppföljning av miljö- och klimatarbetet 2023

### Informationsärende

#### Styrelsen Förvaltnings AB Framtiden

Uppföljning av miljö- och klimatarbetet år 2023 antecknas.

#### Sammanfattning

Ärendet innehåller en uppföljning och beskrivning av nuläget inom Framtidenkoncernens miljö- och klimatarbete med fokus på de områden där koncernen har stor påverkan. Det är andra året som uppföljningen genomförs och utgår från de mål och krav som ställs i *Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram 2021–2030* samt kopplade program och planer i staden och *Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning*.

Liksom tidigare fokuseras miljö- och klimatarbetet på koncernens mest betydande miljöaspekter och de tre områdena *Giffritt*, *Klimatneutralt* och *Ekosystemtjänster & biologisk mångfald*, där vi har störst påverkan och behöver kraftsamla för att göra skillnad.

Med utgångspunkt i de tre identifierade områdena innehåller uppföljningen en beskrivning av nuläget inom miljö- och klimatarbetet och en sammanfattande analys av vad vi bedömer behöver fokusera på framåt för högre måluppfyllelse.

#### Bedömning ur ekonomisk dimension

Ärendet är av administrativ karaktär och bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

#### Bedömning ur ekologisk dimension

Ärendet innehåller en uppföljning av koncernens miljö- och klimatarbete och är i sig en uppföljning av den ekologiska dimensionen.

#### Bedömning ur social dimension

Ärendet är av administrativ karaktär och bolaget har inte funnit några särskilda aspekter på frågan utifrån denna dimension.

#### Samverkan

Ärendet har inte varit föremål för samverkan.

#### Bilaga

1. *Uppföljning av miljö- och klimatarbetet 2023*
2. *Sammanställning av koncernens mål inom den ekologiska dimensionen*

## Ärendet

Föreliggande ärende innehåller en uppföljning och beskrivning av nuläget inom Framtidenkoncernens miljö- och klimatarbete år 2023 med fokus på de områden där koncernen har stor påverkan. Det är andra året som uppföljningen genomförs och utgår från de mål och krav som ställs i *Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram 2021–2030* samt kopplade program och planer i staden och *Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning*.

## Bakgrund

Inom miljö- och klimatområdet utgår arbetet framför allt från *Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram 2021-2030*. Programmet har sin utgångspunkt i Agenda 2030-målen, Sveriges nationella miljömålssystem, Parisavtalet och de utmaningar som Göteborg står inför för att klara omställningen inom den ekologiska dimensionen. Målsättningen är att Göteborg ska ställa om till en ekologiskt hållbar stad till 2030.

Utöver stadens miljö- och klimatprogram utgår Framtidenkoncernens systematiska miljöarbete i huvudsak från följande dokument:

- *Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning*
- *Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021–2030*
- *Göteborgs Stads avfallsplan 2021–2030*
- *Göteborgs Stads energiplan 2022–2030*
- *Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022–2030*
- *Allmännyttans klimatinitiativ*

*Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning* har tagits fram på uppdrag av kommunfullmäktige och reglerar formerna för stadens övergripande miljöledningsarbete. Anvisningen innehåller krav på och tydliggör basnivån för vad varje nämnd och styrelse måste ha på plats inom miljö- och klimatarbetet.

## Framtidenkoncernens miljöledningssystem

Med utgångspunkt i ovan nämnda stadengemensamma styrande dokument har ett omfattande koncerngemensamt arbete gjorts under år 2022 och 2023 med att ta fram ett ramverk för koncernens miljöledning. Arbetet har bland annat bestått i att kartlägga och identifiera koncernens betydande miljöaspekter, bedöma risker, sätta mål, ta fram indikatorer och skapa en systematik för styrning, planering och uppföljning inom området.

Inom koncernen har vi identifierat områdena *Giftfritt*, *Klimatneutralt* samt *Ekosystemtjänster och biologisk mångfald* som de områden där vi har störst påverkan och behöver kraftsamla för att göra skillnad. Från och med verksamhetsåret 2024 är dessa områden även införlagda i affärsplanen under det nya målområdet *Miljö och Klimat*.

Den huvudsakliga miljömålstyrningen på koncernnivå är integrerad i verksamheten och i följande styrande dokument:

- *Framtidenkoncernens affärsplan*
- *Framtidenkoncernens strategi för investeringar i nyproduktion 2020-2030*

- *Framtidenkoncernens riktlinje för varsam renovering*
- *Framtidenkoncernens plan för solenergi 2023–2030*
- *Framtidenkoncernens plan för energieffektivisering 2024–2030 (bordlagd på styrelsens sammanträde 2024-06-12)*

I enlighet med stadens anvisning ska styrelsen följa arbetet mot målen och effektiviteten i miljöledningssystemet samt utifrån det fatta beslut om eventuella åtgärder för ökad måluppfyllelse.

Föreliggande rapport omfattar hela Framtidenkoncernen. Den innehåller en beskrivning av nuläget inom miljö- och klimatarbetet och en sammanfattande analys av vad vi behöver prioritera framåt för högre måluppfyllelse.

Respektive dotterbolags styrelse får motsvarande uppföljning av dotterbolagens verksamhet.

## **Bolagets bedömning**

Framtidenkoncernen bedriver i många delar ett ambitiöst miljö- och klimatarbete. Samtidigt är bedömningen att takten måste öka inom alla områden för att koncernen ska nå målen. Utmaningarna och omställningsbehovet är olika omfattande för de olika områdena.

Liksom tidigare år konstateras att det inom området *Giffritt* finns systematik och stödjande verktyg på plats och arbetet med att minska påverkan har pågått i många år. Samtidigt måste takten öka för måluppfyllelse genom att säkerställa att kravställningar och rutiner följs och uppföljning säkras, både intern och hos anlidade entreprenörer.

Inom området *Ekosystemstjänster & biologisk mångfald* sker kontinuerligt många förbättrande åtgärder. Här behövs dock en systematik för kvalitetssäkrad och högre systemnytta. Här samarbetar koncernen inom de staden gemensamma utvecklingsuppdragen *Hela stadens grönska* och *Klimatanpassning* där första versionerna av stödjande systematik förväntas finnas framme under 2025. Bedömningen är att koncernen troligtvis inte behöver göra mer insatser, men fokusera på åtgärder som ger effekt på områdesspecifik systemnivå.

De största utmaningarna och omställningsbehoven finns inom området *Klimatneutralt*, framför allt inom delområdena *Minskad klimatpåverkan* och *Cirkulärt*. I många delar går vi före och driver på branschen för att ta fram nya lösningar som möjliggör en snabb och kraftig minskning. Många insatser görs, och kunskapsuppbyggnad inom koncernen pågår. Inom detta område har det skett en stor förflyttning sedan förra årets uppföljning. Men för att klimatpåverkan ska ha halverats från 2025 och minska ytterligare fram till 2030 krävs att krav ställs och följs upp i alla projekt, vilket endast sker delvis idag. Koncernen bedriver ambitiösa och uppmärksammade pilotprojekt, men nu behöver implementering även ske på bredden. Vad gäller nyproduktion så är ledtiderna ofta långa, vilket gör att krav inte införts i alla upphandlingar, varför bedömningen för 2023 är att arbetet inte ligger i linje med måluppfyllelse, trots mycket ambitiösa pilotprojekt. Dock bedöms detta vara en övergångsfas, och under 2024 förväntas möjligheten till arbete i enlighet med måluppfyllelse vara betydligt högre. Avseende delområde *Energieffektivisering* så

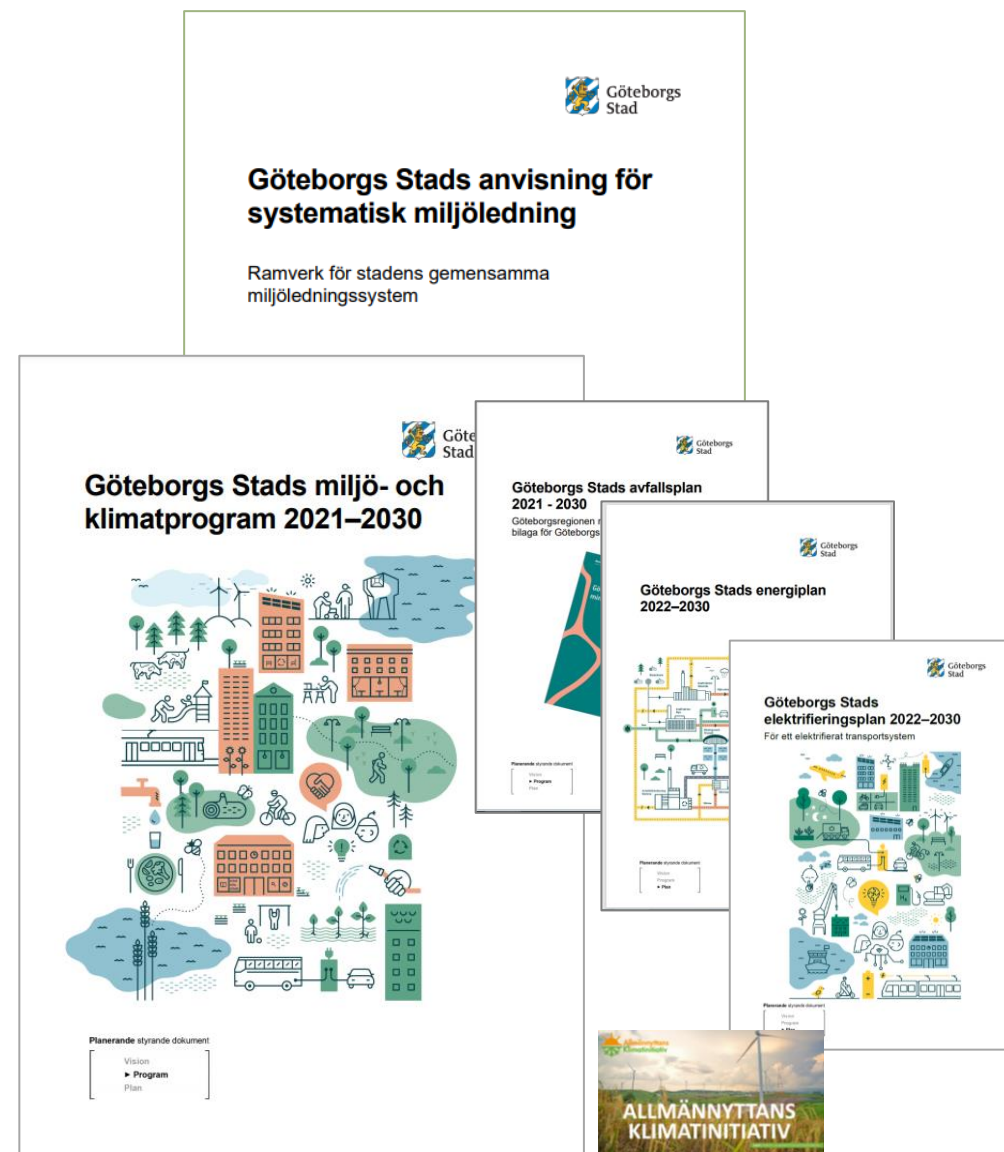
bedöms takten behöva öka för måluppfyllelse, och arbetet inom detta område kommer framåt bedrivs enligt principerna i koncernens plan för energieffektivisering.

# Ekologiska dimensionen - uppföljning av verksamhetsåret 2023

# Bakomliggande riktlinjer och styrande dokument

Framtidens systematiska miljöarbete utgår från följande dokument:

- Göteborgs Stads anvisning för systematisk miljöledning
- Göteborgs Stads miljö- och klimatprogram 2021-2030
- Göteborgs Stads avfallsplan 2021-2030
- Göteborgs Stads energiplan 2022-2030
- Göteborgs Stads elektrifieringsplan 2022-2030
- Allmännyttans klimatinitiativ





# 3 övergripande målområden

- baserat på koncernens betydande miljöaspekter



**Giftfritt**



**Klimatneutralt**

Minskad klimatpåverkan

Energieffektivisering

Cirkulärt



**Biologisk mångfald & ekosystemtjänster**



# Mer styrning på gång...

## CSRD

EU-direktiv om företags hållbarhetsredovisning

Vi ska redovisa enligt regelverket för verksamhetsåret 2025 och framåt






## Taxonomi


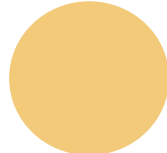
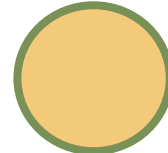
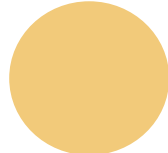
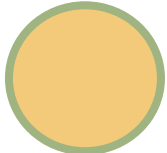
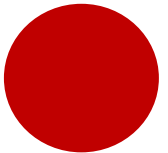
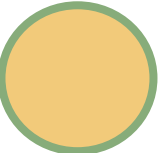
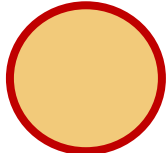


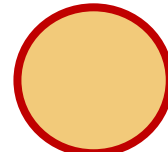
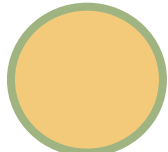

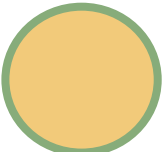
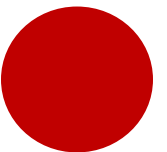
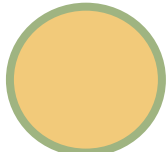

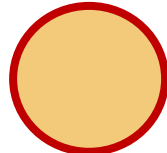
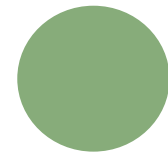
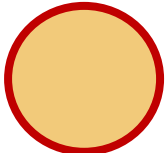
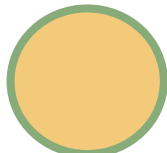
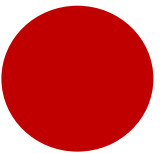
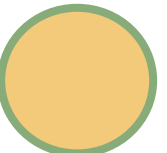
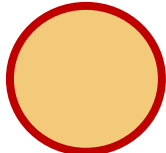
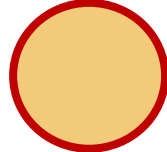
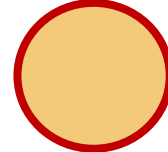

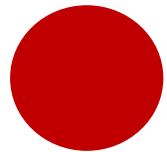
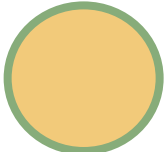
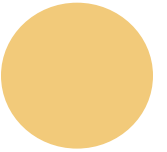
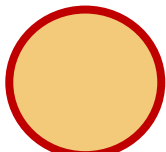

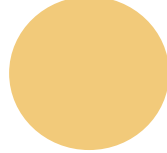
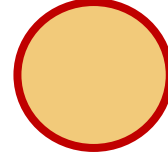
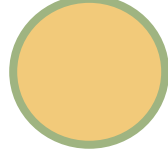
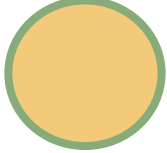
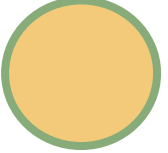


EU-förordning - utgör ett gemensamt klassificeringssystem för miljömässigt hållbara investeringar

Stadens ramverk för gröna obligationer bygger på taxonomi



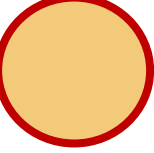
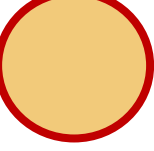




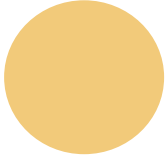
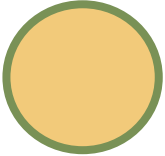
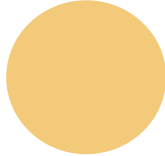
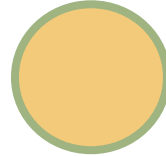
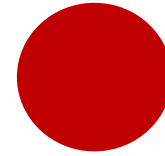
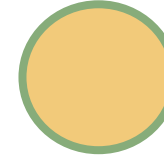
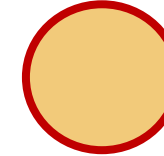
**Teckenförklaring måluppfyllelse**

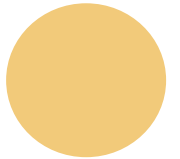
-  I linje med målet
-  Viss måluppfyllelse – på väg mot måluppfyllelse
-  Viss måluppfyllelse – åtgärder krävs
-  Viss måluppfyllelse – relativt långt från måluppfyllelse
-  Ej i linje med målet

		Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
	Giftfritt								N/A
	Biologisk mångfald & Ekosystemtjänster								N/A
<b>KLIMATNEUTRALT</b> 	Energieffektivisering								N/A
	Minskad klimatpåverkan								
	Cirkularitet								N/A

Summary row of icons:

- 
- 
- 
- 
- 

	Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
 Giftfritt								N/A



### ✓ Detta görs

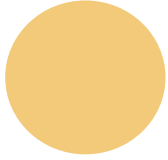
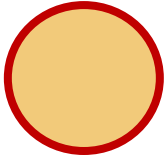
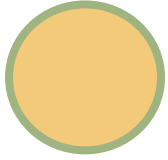
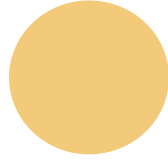
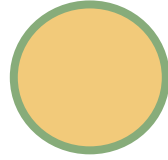
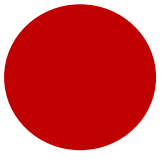
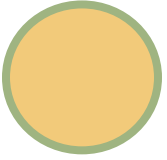
- Systematik finns, Byggvarubedömningen används i större projekt, samt delvis enligt metodik för ramavtal
- Allt mer integrerat i organisationen
- Relativt låg nivå av utfasningsämnen (Undviks)
- **Gott exempel Poseidon:** Mycket aktivt arbete med kemiska produkter i egen regi, ansvaret utlagt i linjen
- **Gott exempel Byggutveckling:** FBU har nya krav i projekt f.o.m. 1 jan 2024 för att öka mängden Rekommenderas

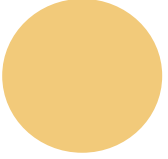
### Detta behöver göras mer

- Minska mängden riskminskningsämnen (Accepteras) och välja fler produkter som Rekommenderas

### ✓ Utmaning

- Nya rutiner för uppföljning i projekt samt kvalitetssäkring av loggböcker
- Säkerställa att kemikaliehanteringen i egen regi (inköp och förvaring) sker på rätt sätt, och koppla till arbetsmiljö (HR, säkerhet)

	Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
Biologisk mångfald & Ekosystemtjänster								N/A



### ✓ Detta görs

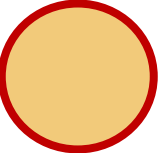
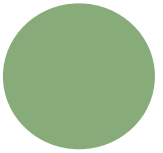
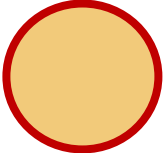
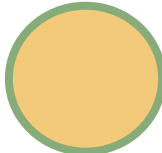
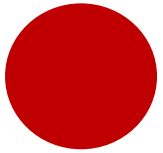
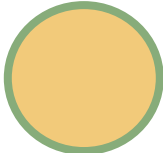
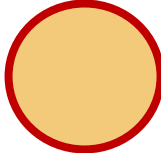
- Många åtgärder görs löpande och som satsningar
- **Gott exempel FamBo:** Vidareutbildning av miljövärdar i föreläsningsserien "Miljömässig förvaltning"
- **Gott exempel Poseidon:** Trädinventering inklusive information

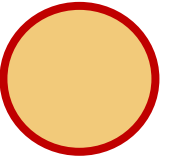
### Detta behöver göras mer

- Systematik behöver tas fram, inklusive uppföljningsmetodik och indikatorer – stöd kommer finnas framåt som ett resultat i det stadengemensamma projektet *Hela stadens grönska* (här är Framtiden en viktig spelare!)

### ✓ Utmaning

- Delvis avsaknad av inventeringar (träd, krontäckning, ytor för biologisk mångfald mm.) samt kartor/GIS

	Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
Energieffektivisering								N/A


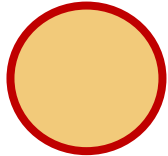
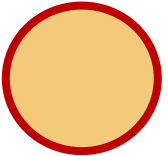
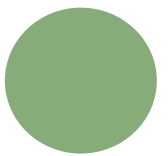
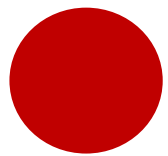
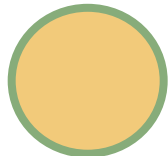
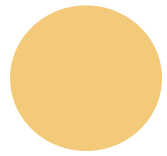
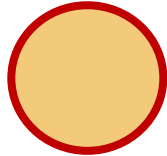



### ✓ Detta görs

- Solceller installeras i princip i enlighet med plan
- Arbetar systematiskt med energieffektivisering
- **Gott exempel FamBo:** uppbyggnad av driftoptimeringsorganisation
- **Gott exempel Gårdstensbostäder:** i mål med installerad effekt solceller
- **Gott exempel Egnahemsbolaget:** Beslut om att alla projekt ska ha solceller och solceller har därmed börja komma in i projekten
- **Gott exempel GöteborgsLokaler:** GAP-analys för att identifiera lämpliga åtgärder till 2030 är genomförd.

### ✓ Utmaning

- Säkerställa processrutiner så att energieffektivisering beaktas genomgående i underhållsprojekt – från tidigt skede till genomförande – Taxonomiförenlighet kräver högre grad av systematik i investeringsprocessen
- Få bygglov till solcellsprojekt på byggnader med bevarandekrav (t.ex. landshövdingehus) – en väg kan vara att få tillfälliga bygglov

	Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
 Minskad klimatpåverkan								

### Detta görs



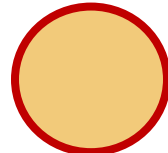
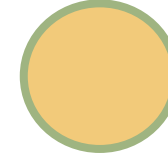
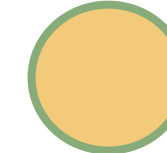
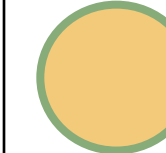
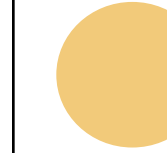
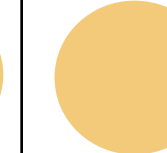
- Ökat fokus på klimatpåverkan i projekten – stor förflyttning från förra året!
- **Gott exempel BB:** Kartläggning för omställning av arbetsmaskiner genomförd, rekommendationslista för utbyte tas fram
- **Gott exempel Störningsjouren:** 100% elektrifierad fordonsflotta
- **Gott exempel FamBo:** Har tagit fram plan för installation av laddstolpar
- **Gott exempel GbgLokaler:** Informerar HG tidigt i projekt om målsättningarna för att behålla så mycket som möjligt att planlösningar vid HG-anpassningar.


### Detta behöver göras mer

- Säkerställa att minskad klimatpåverkan kommer med systematisk i projekten, från tidigt skede till genomförande. Använda Framtidens KROT-verktyg (beräkna, mäta, följa upp).

### Utmaning

- Minskad klimatpåverkan ligger inte i linje med en halvering från 2025 (och ytterligare minskning till 2030)

	Bostadsbolaget	Egnahemsbolaget	Familjebostäder	Framtiden Byggutveckling	Gårdstensbostäder	GöteborgsLokaler	Poseidon	Störningsjouren
 Cirkularitet								N/A



### ✓ Detta görs

- Arbetar systematiskt med att skapa goda möjligheter för de boende att sortera sitt avfall. Kundnöjdheten ökar stadigt samtidigt som mängden restavfall minskar
- Tar in och sammanställer statistik över byggavfall i större projekt
- Bevarande och återbruk i allt fler projekt
- **Gott exempel FamBo:** Flertal pågående återbruksprojekt. Lärdomar från projekt appliceras vidare i andra projekt. Fullt ut implementerat i projektorganisationen.
- **Gott exempel Gårdstensbostäder:** Mycket återbrukas, cirkuleras och renoveras varsamt. Byter inget som inte behöver bytas.

### ✓ Utmaning

- Ineffektiv återbruksmarknad – *Plattformen för klimatneutral byggande* och *Handlaget för cirkulärt byggande* förstärks 2024
- Samla in statistik på mängder samt kravställa berg-, jordprodukter och överskottsmassor.
- Systematik för minskat byggavfall (inkl nyckeltal) – tas fram koncerngemensamt



---

# Sammanställning av koncernens mål inom den ekologiska dimensionen

Förvaltnings AB Framtiden



# Innehållsförteckning

<b>1</b>	<b>Inledning</b> .....	<b>3</b>
<b>2</b>	<b>Målområde Giftfritt</b> .....	<b>4</b>
	Andelen byggvaror och produkter i loggböckerna i Byggvarubedömningen som har totalbedömningen rekommenderas eller accepteras ska öka (Nyproduktion & Renovering) .....	4
	Antalet kemiska produkter med utfasnings- och prioriterade riskminskningsämnen som används i egen regi ska minska.....	4
	(Drift & skötsel) .....	4
<b>3</b>	<b>Målområde Klimatneutralt</b> .....	<b>5</b>
3.1	Minskad klimatpåverkan .....	6
3.2	Energieffektivisering .....	7
3.3	Cirkulärt .....	8
<b>4</b>	<b>Målområde Biologisk mångfald och Ekosystemtjänster</b> .....	<b>9</b>
	Andelen inköpta material som främjar biologisk mångfald i tillverkningsledet ska öka (Renovering & Nyproduktion) .....	9
	Den biologiska mångfalden och grönytefaktorn på våra fastigheter ska öka (Renovering, Nyproduktion, Drift & skötsel) .....	9

# 1 Inledning

Framtidenkoncernen bedriver ett ambitiöst hållbarhetsarbete, med fokus på de områden där vi har stor påverkan. Inom den ekologiska dimensionen utgår vi framför allt från *Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram 2021–2030* med tillhörande planer. Programmet har sin utgångspunkt i FN:s globala hållbarhetsmål *Agenda 2030*, *Sveriges nationella miljömålssystem*, *Parisavtalet* och de utmaningar som Göteborg som samhälle och Göteborgs Stad som organisation står inför för att klara omställningen till ett ekologiskt hållbart samhälle. Målbilden för programmet är att Göteborg ska ställa om till en ekologiskt hållbar stad till 2030. Det innebär att Göteborg ska vara en av världens mest progressiva städer när det kommer till att förebygga och åtgärda miljö- och klimatproblem. Våra barn och kommande generationer ska inte belastas med problem som vi själva kan lösa. Inte heller ska människor, djur och natur i andra länder behöva påverkas negativt av hur vi verkar.

Programmet har tre fokusområden: *Människan*, *Naturen* och *Klimatet*. För att passa Framtiden har vi stuvat om målen och har i stället huvudområdena *Giftfritt*, *Klimatneutralt* samt *Ekosystemtjänster & biologisk mångfald*. Människan – och då framför allt våra hyresgäster – löper som en röd tråd genom alla dessa områden. När vi har värderat vår betydande miljöpåverkan har vi beaktat var i våra processer en miljöpåverkan uppstår för att hålla fokus på var insatser gör störst skillnad. För att tydliggöra detta så synliggör vi i vilka processer som de olika målen ska beaktas. Inom koncernen använder vi olika benämningar och är organiserade på lite olika sätt, och såklart dockar varje bolag in målen så att det passar respektive verksamhet och planering. Övergripande har vi valt att använda processbegreppen *Nyproduktion*, *Renovering*, *Drift & Skötsel*, *Kontorsverksamhet* samt *Förutsättningar för våra hyresgäster att leva hållbart*. Vidare har vi ett mål som bara har betydande relevans för Störningsjourens uppdrag.

Varje år gör Framtidens Miljögrupp en nyvärdering av våra betydande miljöaspekter. Det innebär att över åren kan vissa mål försvinna och nya komma till. Orsaken kan variera, allt ifrån att vi har jobbat så framgångsrikt att vi kommit i mål, till att omvärldsfaktorer bidragit till att en aspekt blivit mer eller mindre betydande. I den miljöutredning som ligger till grund för vår bedömning av miljöaspekter har såklart en prioritering gjorts – vi kan helt enkelt inte arbeta med allt på alla nivåer samtidigt. Och när ett område minskar i betydelse, så finns behov att se över om något annat ska prioriteras upp. Samtidigt kräver de flesta av målen en kraftig omställning och är långsiktiga, med siktet inställt på 2030. Det innebär att vi har möjlighet till ett systematiskt och stabilt målarbete.

Inom några områden är utvecklingsbehovet inte lika stort. Samtidigt är detta områden där det är viktigt att vidmakthålla den nivå som vi uppnått idag, inte sällan tack vare att vi bedrivit ett aktivt arbete inom området. Flera av dessa ingår även i stadens uppföljning. Dessa kategoriseras som *Bevara & uppmuntra*. Detta för att påvisa att övriga mål ska prioriteras om våra resurser inte räcker till allt.

## 2 Målområde Giftfritt

Vi ska säkerställa att de material och produkter som vi använder i våra fastigheter inte innehåller ämnen som är skadliga för våra hyresgäster och medarbetare eller för göteborgssamhället. Inte heller ska de negativt påverka miljö och människor uppströms i tillverkningsledet eller nedströms när de hanteras som avfall eller allra helst cirkuleras i återvinnings- och återbruksprocesser. Att dokumentera och logga våra produkter i våra fastigheter är viktigt för att möjliggöra framtida återbruk. Vårt redskap för detta är Byggvarubedömningen. Målet är att alla byggprojekt har en kvalitetssäkrad loggbok som innehåller alla material och produkter som använts. Vi ska sträva efter att använda produkter som varken innehåller utfasningsämnen eller prioriterade riskminskningsämnen, d.v.s. som har bedömningen Rekommenderas (grön). Vi ska även se till att vi i princip inte använder utfasningsämnen, d.v.s. minimerar produkter som har bedömningen Undviks (röd).

Även när det gäller kemiska produkter som vi själva köper in och använder i egen regi ska prioriterade riskminskningsämnen kraftigt minskas och utfasningsämnen minimeras.

### Andelen byggvaror och produkter i loggböckerna i Byggvarubedömningen som har totalbedömningen rekommenderas eller accepteras ska öka (Nyproduktion & Renovering)

Indikator	Mål-värde 2025	Mål-värde 2030
Andel projekt som avslutats under året som har kvalitetssäkrade loggböcker (%)	100%	100%
Andel leverantörer på ramavtalen för "Servicearbeten och mindre entreprenader" som har kvalitetssäkrade loggböcker	100%	
Andel produkter i loggböcker som färdigställts under året som har bedömningen Undviks (%)		Nära noll
Andel produkter i loggböcker som färdigställts under året som har bedömningen Accepteras		<40%

### Antalet kemiska produkter med utfasnings- och prioriterade riskminskningsämnen som används i egen regi ska minska (Drift & skötsel)

Indikator	Mål-värde 2025	Mål-värde 2030
Antal produkter innehållande utfasningsämnen (st/år)		Nära noll
Antal produkter innehållande prioriterade riskminskningsämnen (st/år)		Halvering

### 3 Målområde Klimatneutralt

Att kraftigt minska klimatpåverkan är en av våra största miljöutmaningar. Göteborgs Stads mål är att vara klimatneutralt år 2030. Staden är utvald och har skrivit under att vara en av EU:s *100 klimatneutrala och smarta städer* som ska vara föregångare i omställningen i Europa. Utöver *Göteborgs Stads Miljö- och klimatprogram*, så utgår våra mål från Göteborgs Stads *Energiplan 2022–2030*, *Elektrifieringsplan 2022–2030* samt *Avfallsplan 2021–2030*. Framtiden har även ställt sig bakom *Allmännyttans Klimatinitiativ* samt *Avsiktsförklaring för cirkulärt byggande Göteborg* ("Handslaget").

Inom Framtiden har vi valt att sortera detta omställningsarbete inom tre olika fokusområden: Minskad klimatpåverkan, Energieffektivisering och Cirkulärt.

Inom området **Minskad klimatpåverkan** fokuserar vi på de två delområden som står för Framtidens största klimatpåverkande utsläpp:

- **Minskad klimatpåverkan från våra byggprojekt**, inklusive omställning till utsläppsfria och elektrifierade arbetsmaskiner och transporter. Vi ska minska vår klimatpåverkan med **50% redan 2025** i såväl renoverings- som nybyggnadsprojekt, och minska med hela **90% 2030**. Framför allt är det i materialvalen vi gör skillnad, genom att i hög grad välja återbrukade, återvunna och fossilfria material med låga utsläpp i tillverknings- och transportledet.
- **Minskad klimatpåverkan från våra hyresgästers transporter**. Genom att genomföra Framtidens ambitiösa mobilitetsatsning skapar vi förutsättningar för våra hyresgäster att minska sina klimatpåverkande utsläpp och bidra till att Göteborg är en stad med minimerade utsläpp från transporter.

Inom området **Energieffektivisering** fortsätter vi att minska energianvändningen, ett systematiskt arbete som bedrivits i många år. Vi har två energieffektiviseringsmål som är relativt likvärdiga. Stadens målnivå är formulerat i primärenergi och motsvarar en minskning av fjärrvärme med 30% och fastighetsel (inklusive den verksamhetsel som vi har rådighet över, såsom till tvättstugor och utebelysning) med 25% 2009–2030. Enligt *Klimatinitiativet* ska den köpta normalårskorrigerade energin minska med 30% 2007–2030. Nyproduktion bidrar till måluppfyllelse med en energianvändning motsvarande 75% av kraven i BBR, vilket även uppfyller stadens ramverk för gröna obligationer. Vi skapar även förutsättningar för våra hyresgäster att minska sin elanvändning och fokuserar på att producera lokal förnybar energi, framför allt genom en kraftfull satsning på solceller enligt *Framtidenkoncernens plan för solenergi 2023–2030*. Vi ska även utveckla smarta energisystem med tekniker som effektstyrning och energilager.

Att ställa om till **cirkulära** principer är viktig för att minska vår och hyresgästernas klimatpåverkan och vår konsumtion av varor och material behöver minska och effektiviseras. Vi ska nyttja den redan byggda miljön i så hög grad som möjligt; bevara, reparera och återanvända det vi kan. Vi skapar förutsättningar för att material tillgängliggörs för andra. Vi förebygger uppkomsten av avfall och det som ändå uppstår ska gå till återvinning. Framför allt mäter vi detta med indikatorn för minskad klimatpåverkan. Men för att hålla ett särskilt fokus på återbruk så har vi en indikator där vi gör en statusbedömning av hur aktivt och effektivt vi arbetar med frågan.

## 3.1 Minskad klimatpåverkan

**Klimatpåverkan ska minska i våra byggprojekt med 50% 2025 och 90% 2030 (Renovering & Nyproduktion)**

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Minskade klimatpåverkande utsläpp i nyproduktion (%)	-50%	-90%
[Mätbar indikator för renovering är under framtagande]	-50%	-90%

**Eldrivna arbetsmaskiner på och transporter till byggplatsen ska öka (Nyproduktion & Renovering)**

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Andel el av total energianvändning för arbetsmaskiner på våra byggarbetsplatser (%) (i under året avslutade projekt)	10%	70%
Andel el av total energianvändning för transporter till våra byggarbetsplatser (%) (i under året avslutade projekt) (%)	10%	70%

**Våra egna arbetsmaskiner ska senast 2025 drivas på el-, vätgas- eller biogas som är förnybart producerad. För de arbetsmaskiner där dessa alternativ inte finns tillgängliga ska de, när det är möjligt, drivas med annat förnybart bränsle som är hållbart producerat. (Drift & skötsel)**

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Andel el- eller vätgasdrivna arbetsmaskiner [%]	20%	70%
Andel förnybart drivna arbetsmaskiner (%)	100%	

**2030 har Framtidenkoncernen ett attraktivt och effektivt mobilitetserbjudande som skapar förutsättningar för bostadsproduktion och bidrar till ett ökat hållbart resande**

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Andel hyresgäster som har tillgång till grunderbjudande (%)	100%	
Andel hyresgäster som har tillgång till förstärkt erbjudande (%)		50%
Kundnöjdhet (%) (avseende mobilitet)		Ökat
Andel av hyresgästernas resor sker med andra alternativ än egen bil (%)		80%

Vår lätta fordonsflotta ska vara fossilfri år 2023 och i allt högre grad el- eller vätgasdriven fram till 2030

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Andel fossilfria lätta fordon (%)	100%	
Andel el- eller vätgasdriven lätta fordon (%)	dubblerat	ökat

## 3.2 Energieffektivisering

Energianvändningen ska minska med 30%  
(Renovering, Nyproduktion, Drift & skötsel)

Indikator	Målvärde 2030
Minskad mängd köpt normalårskorrigerad energi med 2007 som basår (%)	-30%
Minskad mängd normalårskorrigerad energi omräknat till primärenergital i enlighet med BBR med 2010 som basår (%)	-28%

Alla takytor med goda förutsättningar ska förses med solceller  
(Nyproduktion & Renovering)

Indikator	Målvärde 2030
Ackumulerad installerad effekt [kWp] 2023–2030	35 000

Uppdrag: Starta pilotprojekt för att utveckla och implementera tekniker för smart styrning av och flexibilitetstjänster för effektanvändning i elnätet i kombination med energilagring

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Uppdraget är genomfört	100%	

Uppdrag: Starta pilotprojekt för att undersöka möjligheten att i stor skala minska värmeeffekttoppar i fjärrvärmesystemet genom smart styrning och värmelagring

Indikator	Målvärde 2025	Målvärde 2030
Uppdraget är genomfört	100%	

### 3.3 Cirkulärt

**Avfallsmängden i våra byggprojekt ska minska med 40%**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
[Mätbar indikator är under utveckling]		-40%

**Graden av återbruk ska öka (Renovering & Nyproduktion) (ingen indikator)**

**Inköpta berg- och jordprodukter i byggprojekten ska i hög grad bestå av återanvänt eller återvunnet material**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Andel återanvända eller återvunnet material i inköpta berg- och jordprodukter i byggprojekten (%)		50%

**Överskottsmassor som tekniskt och miljömässigt bedömts användbara ska återanvändas eller återvinnas**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Andel återanvända eller återvunna massor (av de som bedömts användbara) i byggprojekten (%)		100%

**Våra hyresgästers konsumtionsbaserade utsläpp och avfallsmängder ska minska**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Mängd restavfall (kg per lägenhet)	Minskat	Minskat

**Minst 90 % av användarna ska vara nöjda med avfallshanteringen**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Kundnöjdhet avfallshantering (%)		100%

**Alla boende ska ha fastighetsnära möjligheter att lämna produkter till återanvändning**

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Andel fastigheter där det finns möjlighet att fastighetsnära lämna produkter och material till återanvändning (%)		100%

**De konsumtionsbaserade utsläppen, engångsartiklar och avfallsmängden från vår kontorsverksamhet ska minska (Bevaka & uppmuntra) (ingen indikator framtagen)**

## 4 Målområde Biologisk mångfald och Ekosystemtjänster

Förlusten av biologisk mångfald är ett av de största globala miljöproblemen idag enligt FN:s vetenskapliga expertpanel för biologisk mångfald IPBES och ett område där Framtiden kan göra stor skillnad för Göteborg med stora markytor spridda över staden. Det övergripande målet för Göteborg är att ha en hög biologisk mångfald, vilket innebär att Göteborg senast 2030 ska ha tillräckliga arealer av naturtyper och livsmiljöer med rätt skötsel för att bevara de arter som finns i kommunen och ge förutsättningar för att utveckla ekosystemtjänster. Göteborgs Stad ska också bidra till den biologiska mångfalden regionalt, nationellt och globalt. För Framtiden innebär det att vi i så väl planering, projekt som förvaltning ska vi tillvarata och utveckla andelen grönska, biologisk mångfald och ekosystemtjänster. Vår gröna infrastruktur ska även utvecklas som en del i insatserna för klimatanpassning för att möta de oönskade effekterna av klimatförändringar. Vi ska även säkerställa att de material, biobaserade, som vi köper in – direkt eller via entreprenad – främjar biologisk mångfald uppströms i produktionsledet. Detta är av extra stor vikt då vi för minskad klimatpåverkan ökar andelen biobaserade material.

### Andelen inköpta material som främjar biologisk mångfald i tillverkningsledet ska öka (Renovering & Nyproduktion)

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2030
Indikator under utveckling (andel inköpta material som främjar biologisk mångfald)		

### Den biologiska mångfalden och grönytefaktorn på våra fastigheter ska öka (Renovering, Nyproduktion, Drift & skötsel)

Indikator	Mål- värde 2025	Mål- värde 2025
Indikator under utveckling (ökad biologisk mångfald och grönytefaktor på våra fastigheter)		